

El creixement urbà durant les darreres dècades de la dictadura franquista posava sobre la taula dues qüestions que el Pla Comarcal de 1953 no podia resoldre perquè, precisament, mirava per principi d'oblidar: el recosit de l'espai metropolità en un sol conjunt urbà i la capitalitat de Catalunya. Aquest cicle d'expansió urbana sense control democràtic tingué, però, l'efecte paradoxal d'esperonar un dels processos d'ideació més rics que ha conegut la ciutat i un dels moviments urbans més potents i articulats d'Europa. És així com la revisió del Pla Comarcal va desembocar, a les acaballes de la Dictadura, en el Pla General Metropolità i en la Corporació Metropolitana de Barcelona.

La conjunció d'aquest nou marc institucional i de la nova legitimitat democràtica, just en un moment d'escàs creixement urbà, constituïren una oportunitat única per abordar els dèficits urbanístics de la ciutat. La concessió dels Jocs Olímpics accelerà el procés i comportà un canvi d'escala en les actuacions, prenent com a marc el conjunt del municipi i, més enllà, l'entorn metropolità. Tanmateix, la desvertebració institucional del conjunt urbà des de 1987 ha fet difícil que el balanç favorable en la renovació urbanística i en la promoció de l'activitat terciària pogués estendre's als camps de la indústria i l'habitatge, decisius per consolidar el futur de la ciutat i la seva cohesió social; per altra part, en fer més complicada la unitat de les actuacions públiques, ha afavorit un recurs cada cop més important a la iniciativa privada.

El Seminari preveu abordar aquests temes en sessions on les intervencions dels professors del curs es combinaran amb les d'especialistes en els diferents temes i de protagonistes en les decisions sobre la ciutat, per acabar plantejant els reptes de Barcelona en l'actualitat.

La durada del curs és de 30 hores: del 5 de març a l'11 de juny de 2002, tots els dimarts de 19 a 21 hores (excepte el 26 de març) a la Casa de l'Ardiaca i una sessió de camp el matí del dissabte 20 d'abril.

El curs és reconegut per la Universitat de Barcelona, per la Universitat Autònoma de Barcelona, per la Universitat Pompeu Fabra, per la Universitat de Girona i per la Universitat Politècnica de Catalunya (excepte ETS d'Enginyeria Industrial de Barcelona). Per a l'avaluació es preveu una fórmula doble: per assistència, i per aprofitament (treball d'arxiu o de camp sobre processos concrets de transformació urbana).

Matrícula: 75 euros. Per formalitzar la inscripció cal adreçar-se a la Secretaria del Seminari d'Història de Barcelona, de 9 a 14 hores. Pagament a qualsevol oficina de la Caixa de Pensions, al compte corrent: Institut de Cultura de Barcelona, 2100 3236 83 2200065134, codi *curs Política urbanística*.

Seminari d'Història de Barcelona
Arxiu Històric de la Ciutat

Casa de l'Ardiaca
Santa Llúcia, 1
08002 Barcelona
Tel. 93 318 11 95 / Fax 93 317 83 27
Email: shb@mail.bcn.es

Institut de
cultura : Seminari d'Història
de Barcelona

Política urbanística i transformació de la ciutat, 1953-2004

Curs d'Història de Barcelona, 2001-2002

Ajuntament de Barcelona

Aula Barcelona
Universitat de Barcelona · Facultat de Belles Arts · Disseny

Política urbanística i transformació de la ciutat, 1953-2004

Director: Joan Roca i Albert

Professors: Marina López Guallar, Joan Roca i Albert i especialistes convidats.

El procés històric

El creixement sota el franquisme

L'oportunitat metropolitana i la Transició

El cicle olímpic

Els desenvolupaments recents

Dies 5, 12 i 19 de març i 2 d'abril

La metamorfosi territorial

La integració de la perifèria

La reforma de Ciutat Vella

La remodelació del front marítim (sessió de camp)

Off Barcelona: ritmes i formes de l'expansió suburbana

Amb la participació de Joan Fuster (historiador, Universitat Oberta de Catalunya), Juli Esteban (arquitecte, Ajuntament de Barcelona), Mercè Tatjer (geògrafa, Universitat de Barcelona), José Francisco Marín (antropòleg, col·lectiu Bisaucci) i Amador Ferrer (arquitecte, Ajuntament de Badalona).

La sessió de camp es basarà en un recorregut pel districte de Sant Martí i per Sant Adrià de Besòs.

Dies 9, 16 i 23 d'abril i matí del dissabte 20 d'abril

El canvi econòmic, social i cultural

La base industrial i la terciarització

L'habitatge i el mapa social

Els moviments socials urbans

La lluita per la imatge de Barcelona

Amb la participació de Joan Morell (farmacèutic, Laboratoris Uriach), Maria Jesús Calvo (economista, Barcelona economia), Jordi Moreras (antropòleg, Universitat Autònoma de Barcelona), Ferran Ferrer Viana (economista, Ajuntament de Barcelona) i Madeinbarcelona (col·lectiu del món de les arts i de la cultura).

Dies 30 d'abril i 7, 14 i 21 de maig

Elements de balanç

A la recerca de nous guions per a la ciutat (taula rodona)

L'equilibri Barcelona-Catalunya-Espanya

Barcelona, ciutat d'Europa

A la taula rodona del 28 de maig es preveu la presència de Josep Anton Acebillo (arquitecte en cap, Ajuntament de Barcelona), Oriol Nel·lo (diputat al Parlament de Catalunya), Vladimir de Semir (regidor ponent de la Ciutat del Coneixement, Ajuntament de Barcelona), Joan Antoni Solans (coordinador de l'Observatori per al Desenvolupament Local, Universitat Pompeu Fabra) i Pere Vicens (Cercle d'Economia).

Dies 28 de maig, 4 i 11 de juny